

بازی بزرگ در خلیج فارس

۱۷ فروردین ۱۳۹۴ ساعت ۱۶:۳۳

این کتاب در شش فصل تنظیم شده که نگارنده در فصل نخست به بررسی نیروهای تاثیرگذار در خلیج فارس از جمله ملوک هرمز، دولت صفوی، عثمانی‌ها و عمان پرداخته است. در فصل دوم ضمن پرداختن به آزادسازی هرمز، عوامل و نتایج این تلاش را بررسی می‌کند.

«رقابت بین‌المللی در خلیج فارس» (۱۷۶۳ - ۱۶۲۲) با توجه به اسناد کمپانی‌های اروپایی نظیر پرتغال، اسپانیا، انگلیس و هلند به جزییات رقابت بین‌المللی طی قرون هفده و هجده میلادی در منطقه خلیج فارس می‌پردازد. رقابت در این کتاب متمرکز بر شکل و جنس صف‌بندی‌ها و حوادث و رخداد‌های داخلی و مسایل اقتصادی اجتماعی و سیاسی است.

نگارنده در این اثر به دنبال بررسی تحولات سال‌های ۱۶۲۲ - ۱۷۶۳ بوده که در واقع به سال‌های اوج کشمکش‌ها و نزاع‌های داخلی اروپاییان برای سلطه یافتن و حکمرانی بر آب‌های شرق از جمله خلیج فارس شهرت دارند. به باور وی «مساله مهم آن است که سهم دو قرن هفدهم و هجدهم میلادی در میان این جستارها بسیار ناچیز است و چه بسا دشواری دسترسی به منابع دسته اول این دوره یکی از دلایل آن باشد. یکی از مشکلات آن است که انبوه اسناد قرن هفدهم در آرشیوهای بریتانیایی، دست نوشته‌هایی هستند که به دشواری می‌توان از آن‌ها استفاده کرد، حال آن‌که اسناد متاخرتر سهل الوصولند و بیشتر آن‌ها استنساخ شده‌اند».

این کتاب در شش فصل تنظیم شده که نگارنده در فصل نخست به بررسی نیروهای تاثیرگذار در خلیج فارس از جمله ملوک هرمز، دولت صفوی، عثمانی‌ها و عمان پرداخته است. در فصل دوم ضمن پرداختن به آزادسازی هرمز، عوامل و نتایج این تلاش را بررسی می‌کند.

در فصل بعدی با بررسی نقش اعراب در پاکسازی خلیج فارس از پرتغالی‌ها به سراغ رقابت تجاری هلند و انگلیس در قرن هفدهم می‌رود. در فصل پنجم به عوامل و نتایج برتری امپراتوری بریتانیا در قرن هجدهم می‌پردازد و سرانجام در فصل آخر فعالیت‌های دیگر قدرت‌های اروپایی نظیر هلندی‌ها و فرانسوی‌ها در قرن هجدهم را نقد و بررسی می‌کند.

دکتر مصطفی عقیل محمود استاد ایرانی‌الاصول تاریخ جدید و تاریخ خلیج فارس دانشگاه قطر است که کتاب حاضر رساله کارشناسی ارشد او در دانشگاه عین شمس قاهره است. عقیل افزون بر این اثر، کتاب دیگری درباره «سیاست ناصرالدین شاه قاجار» نوشته است. وی پیش از این ریاست اتحادیه مورخان عرب را نیز بر عهده داشته است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۴۸۲/فارس-خلیج-بزرگ-باز/>